

T.C.
ADALET BAKANLIğI
Mevzuat Genel M¼d¼rl¼đ¼

Sayı : E-56020453-610-292-2874/4042
Konu : Yazılı soru önergesi

44 / 01 / 2026

T¼RKİYE B¼Y¼K MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIğINA

7/23441
GK 105

İlgi: Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 14/02/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1583244 sayılı yazı.

İlgi yazınız ekinde alınan, Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/23441 Esas Nolu soru önergesine ilişkin, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Yılmaz TUNÇ
Bakan

EK:
Soru önergesi cevabı (1 adet)

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

Sayı : E-56020453-610-292-2873/4041

Konu : Yazılı soru önergesi

14 / 01 / 2026

Sayın Yüksel Selçuk TÜRKOĞLU
Bursa Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/23441 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- A) Hükümlü ve tutuklu mevcudunda yaşanmakta olan artışın, 01/06/2005 tarihinde yürürlüğe giren 5237 sayılı Türk Ceza Kanunundaki temel ceza sürelerinin mülga 765 sayılı Türk Ceza Kanununa göre daha yüksek olması, bununla birlikte 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun gereğince şartlı tahliye oranının yükseltilmesi, zaman içinde yeni suç tiplerinin ortaya çıkması, suç ve suçlu ile mücadelede gelişen teknolojinin kullanılması ile olayların aydınlatılmasında en ileri teknolojik imkânlarla sahip modern kriminal laboratuvarların kurulmuş olması ve bunun sonucunda suçların faillerinin daha kolay yakalanabilmesi, Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sisteminin (UYAP) hayata geçirilmesiyle adli birimlerin elektronik ağlarla birbirine bağlanması ve UYAP'la uyumlu olarak geliştirilen Sesli ve Görüntülü Bilişim Sistemiyle (SEGBİS) adliyelerde ve cezaevlerinde uzaktan ifade alınabilmesine imkân sağlanarak yargılamaların hızlandırılması, istinaf mahkemelerinin devreye girmesi ile kararların kesinleşme sürelerinin kısalması ve infaz aşamasına çabuk geçilmesi, yargı mercilerinde ihtiyaç duyulan insan kaynağı sorununun da çözülmüş olması gibi nedenlere dayandığı değerlendirilmektedir.

B) Mahpuslara Muameleye Dair Birleşmiş Milletler Asgari Standart Kuralları ve Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin Ceza İnfaz Alanındaki Tavsiye Kararlarında belirtilmiş olan minimum ceza infaz kurumu standartları dikkate alınarak, 2000 yılından itibaren ceza infaz sistemimizde reform niteliğinde çalışmalar yapılmaktadır. Özellikle ceza infaz kurumlarının fizikî yapısı ve hükümlü rehabilitasyonu alanında çağdaş standartlar yakalanmıştır. Bu çerçevede, Birleşmiş Milletler ve Avrupa Konseyi tarafından ortaya konulan minimum ceza infaz kurumu standartlarına uygun nitelikte kurumların inşa edilerek hizmete açılması; fiziki olarak ekonomik ömrünü dolduran ve yeterli eğitim ve iyileştirme çalışmalarına elverişli durumda bulunmayan kurumların da kapatılması öngörülmüştür.

II- Anayasanın, "Kanunların teklif edilmesi ve görüşülmesi" kenar başlıklı 88. maddesinde kanun teklif etmeye Bakanlar Kurulu ve milletvekillerinin yetkili olduğu, kanun tasarı ve tekliflerinin Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşülme usul ve esaslarının içtüzükle düzenleneceği hükmü yer almakta iken söz konusu hüküm, 16/04/2017 tarihinde yapılan referandumla kabul edilen 21/01/2017 tarihli ve 6771 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 16. maddesiyle; kanun teklif etmeye milletvekillerinin yetkili olduğu, kanun tekliflerinin Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşülme usul ve esaslarının içtüzükle düzenleneceği şeklinde değiştirilmiş, söz konusu

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

düzenleme 09/07/2018 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

10/07/2018 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren, 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilâtı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 38. maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde; adalet hizmetleriyle ilgili konularda gerekli araştırmalar ve mevzuat hazırlıklarını yapmak ve görüş bildirmek Bakanlığımızın görevleri arasında sayıldığından çalışmalarımız bu çerçevede yürütülmektedir.

III- 28/03/2020 tarihli ve 2324 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile yürürlüğe konulan Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmeliğin "Psiko-sosyal yardım servisi" kenar başlıklı 12. maddesinin birinci fıkrasında; psiko-sosyal yardım servisinin, personel ve hükümlülerin ruh ve beden sağlığı ve bütünlüğüne ilişkin koruyucu, geliştirici programları araştıran, uygulayan ve gerektiğinde tedavi sürecine katılarak psikolojik destek ve müdahalede bulunan, ayrıca hükümlülerin bireysel özelliklerini, yaşam koşullarını ve suç işleme nedenlerini belirleyerek bireysel gelişmelerine yardımcı olan, kurum yaşamına uyumlarını ve toplumsal yaşamla uyumlaşmalarını sağlayan ve bireyin yeniden suç işlemesini engelleyecek önlemleri alan ve bu amaçla gerektiğinde kurum en üst amirinin bilgisi dahilinde, aileler ve sosyal çevreyle görüşme yapan servis olduğu, psiko-sosyal yardım servisinde, psikolog, sosyal çalışmacı, sosyolog ve çocuk gelişimi uzmanının görev yapacağı; ikinci fıkrasında, bu servisin, iyileştirme programları kapsamında spor alanları, çok amaçlı salon, kütüphane ve iş atölyelerinden yararlanma, meslek edinme kursları gibi faaliyetlere katılabilecek durumdaki hükümlüler ile kurumun iç hizmetlerinde çalıştırılacak hükümlüleri belirleyerek idare ve gözlem kuruluna sunma görevi bulunduğu hükümlerine yer verildiği malûmlardır.

IV- Bakanlığımız kayıtlarının incelenmesinden;

A) Ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlü ve tutuklulara, kuruma kabul aşamasında psikolog ve sosyal çalışmacılar tarafından Bireyselleştirilmiş İyileştirme Sistemi (BİSİS) kapsamında Araştırma Değerlendirme Formu (ARDEF) doldurulduğu, ARDEF ile hükümlünün risk ve ihtiyaçlarının ortaya konulduğu ve her hükümlü ve tutuklu için ekonomik, sosyal, hukuki, psiko-sosyal ve ruhsal ihtiyaçlarına uygun olarak bireysel ve grup müdahale programının belirlendiği, ARDEF'ten çıkan sonuçlar doğrultusunda hükümlü ve tutukluların ihtiyaçlarına uygun bireysel müdahale ya da grup çalışmalarına yönlendirildiği,

B) Ceza infaz kurumlarında annesinin yanında barındırılan çocuklarla ilgili olarak;

1- Bakanlığımız ile Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) arasında 21/11/2011 tarihinde imzalanan "Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevlerinde Annesinin Yanında Kalan Çocukların Gelişimlerinin Desteklenmesi Hakkında İş Birliği Protokolü" çerçevesinde, ceza infaz kurumlarında annesinin yanında barındırılan 0-3 yaş (0-36 ay) grubu çocukların, Halk Eğitim Merkezlerinde çocuk gelişimi alanında eğitim almış usta öğreticilerin görevlendirildiği oyun alanlarından faydalandırıldıkları; 3-6 yaş (36-72 ay) grubundaki çocukların ise, öncelikli ve sıraya alınmaksızın MEB'e bağlı anaokulları ve ana sınıflarından ücretsiz olarak faydalandırıldıkları,

2- Ceza infaz kurumlarında annesinin yanında barındırılan çocukların psiko-sosyal gelişimlerinin öncelikle psiko-sosyal yardım servisleri tarafından desteklendiği ayrıca Bakanlığımız ile Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı arasında 27/06/2021 tarihinde imzalanan "Tutuklu, Hükümlü veya Yükümlüler ile Çocuklarının Sosyal Hizmetlerden Yararlandırılması Hakkında İş Birliği Protokolü" çerçevesinde anılan çocukların psiko-sosyal

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

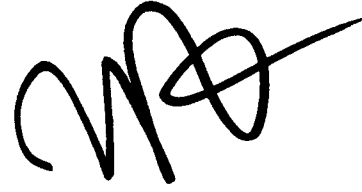
gelişimlerinin desteklenmesi, eğitim, barınma ve benzeri ihtiyaçlarının giderilmesine yönelik çalışmaların yapıldığı,

3- Çocukların fiziksel ve sosyal ortamlarının geliştirilmesi amacıyla gerçekleştirilen "Annemleyim" projesi kapsamında; ceza infaz kurumlarında annesinin yanında kalan çocuklar için 'Günlük Yaşam ve Eğitim Programı', kadın tutuklu ve hükümlüler için 'Ebeveynlik Programı' ile annesinin yanında kalan çocuklar ile çalışan personel için 'Anne ve Çocuklara Karşı Tutumlar Programı'nın geliştirildiği ve yaygınlaştırılmasına yönelik çalışmaların devam ettiği,

4- Kurum yaşamının çocuklar üzerindeki olumsuz etkilerini en aza indirmek ve çocukların gelişimine destek olmak amacıyla bazı kurumlarda anne çocuk üniteleri ve çocuk dostu alanların oluşturulduğu,

Anlaşılmıştır.

Bilgilerinize sunulur.

Yılmaz TUNÇ
Bakan

